

Kopdzīves savienība vai laulība – ko izvēlēsimies?

Ivars Kalviņš

Rīga, 2015. gada 8. jūnijs

Laulības institūts kā nācijas izdzīvošanas priekšnoteikums

- Latvijas Satversmes 110. pants definē laulību kā savienību starp vīrieti un sievieti.
- Viendzimuma partneru kopdzīves fakta apzīmējuma terminoloģija būtu maināma no «laulība» uz «kopdzīves savienība».
- Viendzimuma kopdzīvē partneri šādās attiecībās būtu dēvējami par dzīvesbiedriem, jo tos nevaram saukt par vīru vai sievu.

Ko ģimene dod laulātajiem?

- Pētījumi pierāda, ka pāri, kuri nav reģistrējuši laulību, ir mazāk apmierināti ar savu ģimenes dzīvi nekā tie, kuri ir precēti.
- Neregistrētā kopdzīve bieži ir nenoturīga, jo konflikti tiek risināti izšķiroties. Ģimenēs, kas savas attiecības nav noformējušas oficiāli, varmācīga izturēšanās pret sievieti ir sastopama biežāk.
- Seksuālās attiecības laulātā pāra starpā sagādā vairāk baudas un prieka nekā gadījuma sakari. Vientuļajiem vīriešiem un sievietēm ir vairāk seksuālo partneru, tomēr gandarījuma no šiem sakariem ir daudz mazāk.
- Laulības vairumā gadījumu garantē labāku veselību, garāku mūžu, mieru un laimi. (Avots: *espati.lv*)

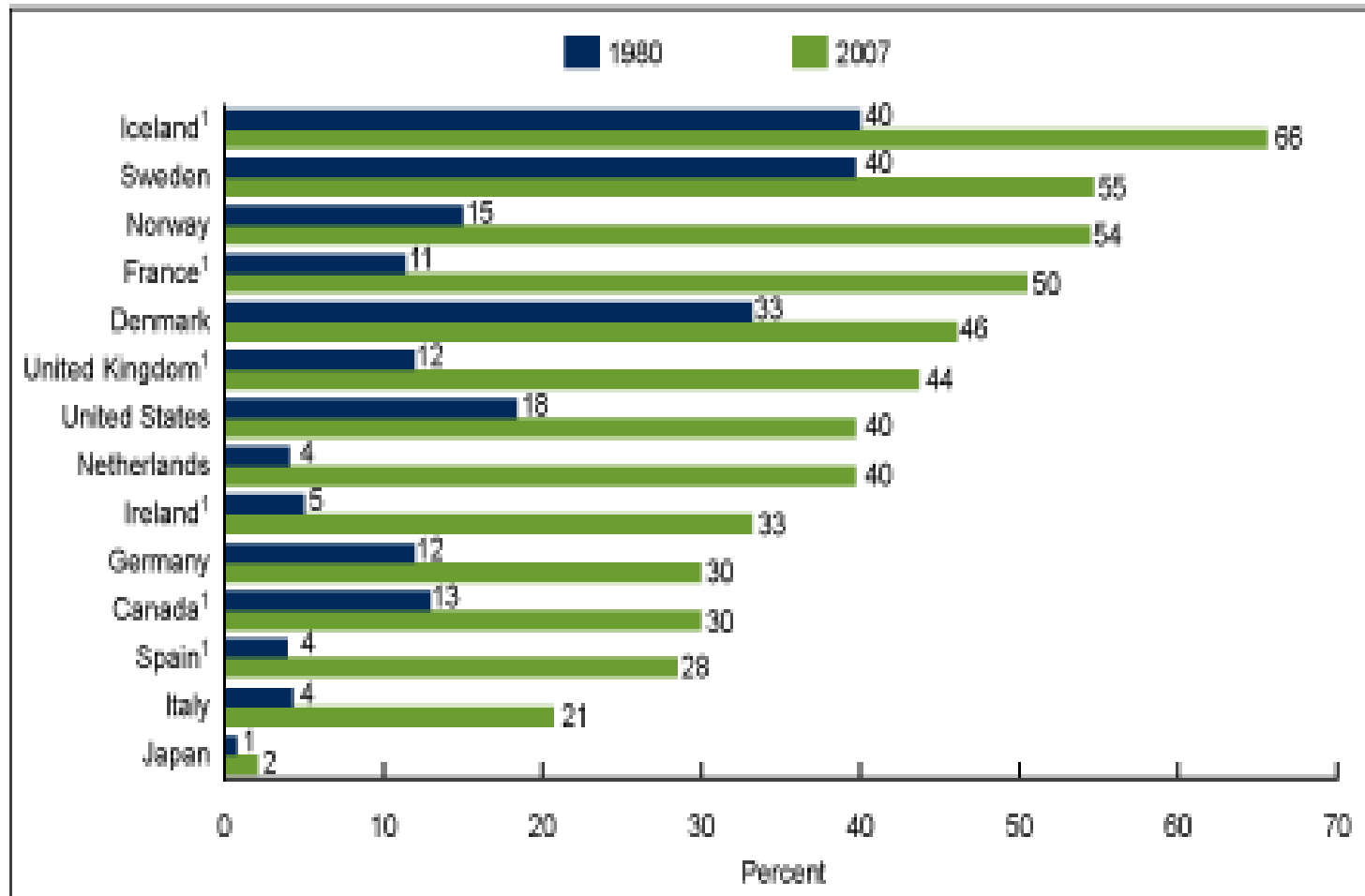
Ko laulība un ģimene dod sabiedrībai?

- Laulība ļauj gan sievietēm, gan vīriešiem dzīvot tieši viņiem atbilstošu dzīvi, kas balstīta mīlestībā (gan garīgā, gan seksuālā) un nodrošina to tiesību aizsardzību visās jomās.
- Bērniem tā rada drošu un stabilu vidi, lai augtu un mācītos, vidi, kurā ir gan mātes, gan tēva mīlestība un atbalsts.
- Laulāto kopdzīve ģimenē audzina «mēs», un nevis «es» kultūru: nedz laulība, nedz ģimene nav tikai par «es» (ko es mīlu, kas man patīk, ko es gribu), bet gan par kalpošanu otram, tādējādi veidojot «mēs» kultūru.
- Sabiedrībai tādējādi sagatavo cilvēkus, kas gatavi nesavtīgi rūpēties arī par citu labumu, kas gatavi uzpurēties, lai radītu un audzinātu bērnus, nodrošinot nācijas ilgtspēju.

Adaptēts no: Gunārs Baikovs «Laulība un ģimene: kāds no tām labums?» Rīgas
Apriņķa avīze, 2012.g. 28.marts

Ārlauībā dzimušo bērnu īpatsvars 1980. un 2007. gadā

Figure 6. Percentage of births to unmarried women, selected countries, 1980 and 2007

¹ Latest data are for 2006.

SOURCE: CDC/NCHS, National Vital Statistics System; Stat Canada; Population Statistics of Japan; European Commission. (Eurostat). Accessed 3/11/2009.

Viendzimuma laulību legalizācija

Pēc datiem uz 2015. gada martu viendzimuma laulības slēgšana ir legalizēta tikai 17 valstīs (Anglijā, [Argentīnā](#), [Beļģijā](#), [Brazīlijā](#), [Kanādā](#), [Dānijā](#), [Francijā](#), [Islandē](#), Luksemburgā, [Jaunzēlandē](#), [Nīderlandē](#), [Norvēģijā](#), [Portugālē](#), [Spānijā](#), [Dienvidāfrikā](#), [Urugvajā](#) un [Zviedrijā](#)). Dažās valstīs viendzimuma laulību var noslēgt tikai atsevišķos apgabalos (Brazīlijā, Meksikā, ASV).

Latvijas Civillikums aizliedz laulības viena dzimuma personu starpā (35. p.), bet Latvijas Satversmes 110. pants definē laulību kā savienību starp vīrieti un sievieti. Satversmes 110. panta grozījumi tika pieņemti 2005. gadā ar mērķi novērst viendzimuma laulības legalizāciju Latvijā.

Seksuālās minoritātes un HIV

- Geji, biseksuāļi un citi, kas piekopt seksuālas attiecības ar vīriešiem, sastāda apmēram 2% no ASV kopējā iedzīvotāju skaita.
- Šī iedzīvotāju daļa ir visvairāk inficēta ar HIV.
- 2010.gadā 13 - 24 gadus veci geji un biseksuāļi sastādīja 72% no jauniem ar HIV inficētajiem šī vecuma jauniešiem un 30% no visiem jauno infekciju gadījumiem visu geju un biseksuāļu starpā.
- 2011. gada nogalē ASV to personu starpā, kurām bija diagnosticēts HIV, 500 022 (57%) bija geji vai biseksuāļi. Tas nozīmē, ka vidēji geji un biseksuāļi ir inficēti ar HIV 87 reizes biežāk kā pārējie iedzīvotāji.

Homoseksuālisms vīriešu vidū ir tieši saistīts ar AIDS epidēmijas attīstību

- HIV infekcija daudzās zemēs iesākās un iesākumā koncentrējās homoseksuālu vīriešu vidū, kā arī to cilvēku populācijā, kuri lietoja intravenozas narkotikas.
- Šobrīd AIDS epidēmija ir izplatījusies arī heteroseksuālu personu vidū.

Homoseksuāļi audzina jauno paaudzi

- Pēc [2010 United States Census Bureau](#) datiem, ASV dienvidu štatos lesbietes, geji, biseksuāļi vai transvestīti kopdzīvē audzina 2 miljonus bērnu.
- Bērni, ko audzina netradicionālas seksuālās orientācijas cilvēki, nāk vai nu no viņu pašu heteroseksuālajām attiecībām, vai arī alternatīvas apaugļošanas rezultātā, kā arī no surogātmātēm vai adoptcijas.

Bērni viendzimuma partneru mājsaimniecībās

- 2000 Census pētījums liecina, ka ASV 34% lesbiešu kopdzīvē ar partneri audzina bērnus, kas jaunāki par 18 gadiem (tas ir par 72% vairāk, kā 1990. gadā)
- 22% geju kopdzīvē ar partneri audzina bērnus, un tas ir četrkārtīgs pieaugums, salīdzinot ar 1990.gadu

<http://www.latimes.com/nation/politics/politicsnow/la-na-surrogacyside1xoct30-story.html>

Mīti un realitāte

- 2005. gadā Amerikas Psihologu asociācija publicēja oficiālu vēstuli par homoseksuālu ģimenēs augušiem bērniem, kas saturēja apgalvojumu, ka šie bērni nekādi neatšķiras no heteroseksuālu ģimenēs augušajiem.
- Šis apgalvojums balstījās uz 59 pētījumiem šajā jomā.
- Tomēr vēlāk izrādījās, ka šiem apgalvojumiem nav pietiekama zinātniskā pamata : *Social Science Research, Volume 41, Issue 4, July 2012, Pages 735-751*
(<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0049089X12000580>)

Vai homoseksuāļu audzinātie bērni, izaugot atšķiras no heteroseksuāļu audzinātiem?

Apsekojot 15 000 no 18 līdz 39 gadus vecus cilvēkus, kurus izaudzinajuši viendzimuma kopdzīves partneri, no 3000 cilvēkiem tika iegūtas atbildes uz visiem 80 jautājumiem izpētot šo cilvēku pašu atziņas par:

- bērnībā piedzīvoto, augot viendzimuma «ģimenēs»;
- šādas audzināšanas ietekmi uz dzīvi pieaugušo vecumā.

Social Science Research Vol 41, Issue 4 (July 2012), pp. 752-770

Vai homoseksuāļu audzinātie bērni, izaugot atšķiras no heteroseksuāļu audzinātiem?

- Statistika rāda, ka no 80 parametriem, ar ko tika raksturoti bērnu audzināšanas rezultāti, viendzimuma partneru ģimenes tie ir sliktāki 77 rādītājos.

Izņēmumi attiecās uz to, ka

- geju audzināti zēni labprātāk atbild uz aptaujas jautājumiem nekā heteroseksuāļu ģimenēs augušie;
- lesbiešu audzinātie bērni mazāk lieto alkoholu; geju bērni lieto alkoholu tikpat bieži, kā heteroseksuāļu ģimenēs augušie.

Vai homoseksuāļu audzinātie bērni, izaugot atšķiras no heteroseksuāļu audzinātiem?

Salīdzinājumā ar bioloģisko vecāku ģimenēs augušajiem bērniem (IBF), homoseksuāļu - lesbiešu (LM) un geju (GF) - bērni:

- daudz vairāk ir saņēmuši pabalstus (IBF 17%; LM 69%; GF 57%),
- ir ieguvuši sliktāku izglītību,
- augot ir jutušies mazāk pasargāti un droši ģimenē,
- biežāk uzskata, ka ģimene uz tiem ir atstājusi negatīvu ietekmi,
- vairāk cieš no depresijām,
- ir biežāk tikuši arestēti,
- ja ir sieviešu dzimuma, tad ir daudz vairāk seksuālo partneru – kā vīrieši, tā sievietes

Vai lesbiešu audzinātie bērni, atšķiras no heteroseksuāļu audzinātiem?

Lesbiešu audzinātie bērni:

- biežāk joprojām dzīvo kopā ar «vecākiem»
- gandrīz 4 reizes biežāk ir atkarīgi no sociālajiem pabalstiem
- retāk strādā pilnu slodzi,
- 3 reizes biežāk ir bezdarbnieki,
- 4 reizes biežāk sevi definē kā atšķirīgas, nevis heteroseksuālas orientācijas
- 3 reizes biežāk bijuši iesaistīti afērās kopdzīves vai ģimenes dzīves laikā

Homoseksuāla audzināšana nepaliek bez sekām!

Lesbiešu audzināti bērni:

- 10 reizes biežāk ir pakļauti vecāku vai pieaugušu darba devēju seksuālai iedarbībai,
- 4 reizes biežāk fiziski piespiesti stāties seksuālās attiecībās pret pašu gribu,
- daudz biežāk atkarīgi no citiem un to attieksmes pret viņiem,
- biežāk lieto marihuānu,
- smēķē daudz biežāk,
- daudz biežāk ilgi skatās TV
- daudz biežāk ir piedalījušies nopietnos pārkāpumos.

Homoseksuāla audzināšana nepaliek bez sekām!

Geju audzinātie bērni:

- 3 reizes biežāk atzīst, ka to seksuālā orientācija atšķiras no heteroseksuālas,
- 3 reizes biežāk stājas «romantiskās attiecībās» ar tā paša dzimuma pārstāvjiem.

Lesbiešu audzinātie bērni:

3 reizes biežāk atzīst, ka to seksuālā orientācija atšķiras no heteroseksuālas,

Par 75% vairāk stājas «romantiskās attiecībās» ar tā paša dzimuma pārstāvjiem.

Homoseksuāla audzināšana nepaliek bez sekām!

- Salīdzinot ar bioloģisko vecāku izaudzinātiem bērniem, homoseksuāļu ģimenēs izaugušo bērniem ir lielāks skaits seksuālu attiecību kā ar pretējā, tā sava dzimuma pārstāvjiem:
- geju audzinātām meitenēm ir 2 reizes vairāk dzimumsakaru partneru un to vidū - 6 reizes vairāk meiteņu,
- geju audzinātiem zēniem ir 7 reizes vairāk homoseksuālu attiecību,
- lesbiešu audzinātām meitenēm ir 4 reizes vairāk sieviešu kārtas seksa partneru,
- lesbiešu audzinātiem zēniem ir 7 reizes vairāk homoseksuālu attiecību.

Homoseksuāļi biežāk apdraud bērnus

- Lesbiešu audzinātie bērni ir tikuši pieaugušo seksuāli izmantoti 10 reizes biežāk nekā bioloģisko vecāku ģimenēs augušie (23% pret 2%)
- Geju audzinātie bērni ir tikuši seksuāli izmantoti 3 reizes biežāk. Meiteņu vidū upuru attiecība ir līdzīga (3% IBF; 31% LM; 10% GF).
- Visas savas dzīves laikā seksuālajai vardarbībai ir bijuši pakļauti 8% bioloģisko vecāku ģimenes augušie bērni, bet lesbiešu audzināto vidū - 31% (4 reizes vairāk!) un 25% (3 reizes vairāk!) - no geju audzinātajiem.
- 14% bioloģisko vecāku ģimenēs augušās meitenes un sievietes, 46% lesbiešu un 52% geju audzinātās sievietes dzimuma pārstāves ir tikušas pakļautas seksuālajai vardarbībai savas dzīves laikā.

Secinājumi

- Valsts ģimenes politika ir balstāma zinātniskos pētījumos par heteroseksuālo attiecību un kopdzīves partnerības ietekmi uz nācijas ilgtspēju un jaunās paaudzes morāli.
- Laulība starp vīrieti un sievieti ir Latvijas tautai noteicoša vērtība un tās pamatu apdraudējums nav pieļaujams.

Paldies par uzmanību!

